

Είναι στραβός ο γιαλός;

Του Κώστα Καλλίτση

Σε μία «κανονική» χώρα, πολιτικοί, επιχειρηματίες, κοινωνικοί και άλλοι φορείς θα συζητούσαν τι θα κάνουν έπειτα από 5-10 χρόνια, πώς θα προχωρήσουν, πώς θα υπερβούν δυσκολίες και θα αξιοποιήσουν ευκαιρίες που διαφαίνονται, πώς θα είναι η χώρα αύριο, μετά την κρίση. Στην Ελλάδα, ο ορίζοντας είναι βραχύς. Δεν συζητούμε τι και πώς θα το παράγουμε, για καινοτομίες, για βελτίωση της παραγωγικότητας, για μια νέα θέσμιση της δημοκρατίας μας. Προ Ζετίας, όλη η συζήτηση περιοριζόταν πώς θα πιάσουμε τα νούμερα της τρόικας σε

τρεις μήνες. Τώρα, ο ορίζοντας αυτής της συζήτησης έχει περιοριστεί σε τρεις εβδομάδες. Ακόμη χειρότερα, πλέον δεν πολυσυζητείται καν πώς θα πιάσουμε τα νούμερα. Η ίδια η Βουλή, συνήθως βουβή, εγκρίνει είτε Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου είτε οριζόντιες ρυθμίσεις – που ισοπεδώνουν κυρίως τους άξιους, τους νομοταγείς και τους αδύναμους.

Από το 2010, έχουμε δανειοδοτηθεί με 179 δισ. ευρώ από την Ευρώπη και 26,7 δισ. από το ΔΝΤ, με χαμηλά επιτόκια. Τα λεφτά δεν έλειψαν. Έλειψε, ότι λείπει και σήμερα: Πολιτικές

δυνάμεις ικανές να διευθύνουν την ανασυγκρότηση της χώρας, με πνεύμα ευρύτερης εθνικής συνεννόησης, ώστε με θυσίες αλλά και με δικαιοσύνη και αξιοκρατία να θεμελιωθεί ένα νέο μοντέλο βιώσιμης ανά-

αλλαγή. Κατά συνέπεια, έλειψε και το σχέδιο για την αλλαγή.

Πρόκειται για πολιτικό πρόβλημα που, παραμένοντας άλυτο, σύρει τη χώρα από το κακό στο χειρότερο. Οι αριθμοί μιλούν: Πριν από δώδεκα μή-

νες, η οικοδομική δραστηριότητα κατά 54%, υγιείς και μεγάλες επιχειρήσεις κλείνουν ή απειλούνται με λουκέτο λόγω έλλειψης ρευστότητας, η λαϊκή κατανάλωση έχει συρρικνωθεί περαιτέρω κατά 12,9%, η ύφεση έχει ήδη κερδίσει έξι χρόνια και βάσιμα διεκδικεί το έβδομο (2014), το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν από 194 δισ. πέρυσι θα συρρικνωθεί στα 184 δισ. ευρώ φέτος, το χρέος είναι σκαρφαλωμένο στα 318 δισ. ευρώ. Υστερα από 12 μήνες με «success stories», η οικονομία είναι εξασθενημένη και ευρύτατα τμήματα της κοινωνίας απηυδισμένα.

Αλλά το πολιτικό σύστημα παραμένει αμετανόητο. Ενα μικρό δείγμα από την επικαιρότητα: Επιβάλλεται στους πολίτες να πληρώσουν 120 εκατ. ευρώ για τον γνωστό «σαμπουκά» στην ΕΡΤ –τόσα εκτιμά το Γενικό Λογιστήριο ότι χρειάζονται για τις αποζημιώσεις 2.600 υπαλλήλων της (δηλαδή, όσα περίπου θα εισπραχθούν από τους φόρους «πολυτελείας» στα αυτοκίνητα). Αλλά, για «να σωθεί η χώρα», εγκαταλείπεται τα δημόσια σχολεία ανυπεράσπιστα στην εγκληματικότητα, χωρίς την «πολυτέλεια» σχολικών φυλάκων. Είναι στραβός ο γιαλός...

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πτυχής. Άλλοι δεν γνώριζαν και δεν άντεχαν, άλλοι (πολύ περισσότεροι...) δεν ήθελαν, άλλοι χαλάρωναν απολαμβάνοντας τα απρόσμενα μεγαλεία του μεγάλου κόμματος. Έλειψε η ισχυρή πολιτική βούληση για

νες, οι άνεργοι ήταν λιγότεροι κατά 220.000 και η συνολική αμοιβή της μισθωτής εργασίας ήταν μεγαλύτερη κατά 1,5 δισ. ευρώ. Δώδεκα μήνες μετά, η βιομηχανική παραγωγή είναι μικρότερη κατά 1,8%,

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Το κεραμίδι στο κεφάλι μας

Του ΠΑΝΟΥ ΣΩΚΟΥ

Πριν από μερικές δεκαετίες, μια διαφήμιση στεγαστικών δανείων έλεγε: «Για να έχουμε ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι μας». Ήταν τότε που ο Ανδρέας Παπανδρέου προχωρούσε στη μεγάλη αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου στη χώρα.

Το όνειρο της ιδιόκτητης κατοικίας για τους Έλληνες άρχισε να γίνεται πραγματικότητα και οι εποχές στις οποίες ο εργαζόμενος, έπειτα από δουλειά μιας ζωής, έπαυε να εφάπαξ για να αγοράσει σπίτι περνούσαν στο παρελθόν. Πολύ γρήγορα η αγορά των ακινήτων δεν άργησε να γίνει από τις πιο επικερδείς: - Επικερδής για τους επιχειρηματίες-κατασκευαστές, που αγόραζαν οικοπέδα, έχιζαν ακόμα και σε καταπατημένες ή ακατάλληλες εκτάσεις και πουλούσαν ακριβά. Στο βωμό του ακινήτου κήκκαν χιλιάδες στρέμματα δασικών εκτάσεων.

- Επικερδής για τους ίδιους τους πολίτες, που έβλεπαν την αγορά ακινήτων σαν μια εύκολη και ασφαλή επένδυση, που προσφέρει κατοικία σε αυτούς και τα παιδιά τους και υπεραξία. Εύκολη, γιατί οι τράπεζες είχαν φθάσει στο σημείο να δίνουν δάνεια ακόμη και για το σύνολο της αξίας του ακινήτου (σ.σ. κάπως έτσι δημιουργήθηκε μια φούσκα, που έσκαψε με την κρίση). Στους αγοραστές είχε επικρατήσει η λογική, αντί για ένα υψηλό ενοίκιο, να πληρώνουν μια υψηλή δόση στην τράπεζα, αρκεί να έχουν το δικό τους σπίτι.

- Επικερδής για το κράτος, που βρήκε στην αγορά των ακινήτων -και κατ' επέκταση στην οικοδομή- ένα εύκολο μοντέλο ανάπτυξης, με θέσεις εργασίας, αξιοποίηση εκτάσεων και φορολογικά έσοδα.

Οι ειδικοί θεωρούν ότι το ακίνητο είναι ο διαρκής και πιο σίγουρος μηχανισμός που αποδίδει φόρους στο ελληνικό Δημόσιο και η αγορά ακινήτων αποτελεί ιδιαίτερη αγορά, με σημαντική επίδραση στις μακροοικονομικές εξελίξεις και τη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, όπως πληροφορούμαστε από ανάλυση των καθηγητών Κ. Λιάπη, Α. Ροβολή, Χρ. Γαλανού, εισήχθη για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1975. Μετά πέντε χρόνια η φορολογία αυτή καταργήθηκε και επανήλθε το 1982, για να καταργηθεί ξανά το 1992. Από το 1997 εισήχθη η φορολογία της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και ισχύει με ελάχιστες αλλαγές μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με τους ίδιους: «Η θεωρία της φοροδοτικής ικανότητας, αλλά και η θεωρία του ανταλλάγματος συνηγορούν υπέρ της φορολογίας της ακίνητης περιουσίας. Η φοροδοτική ικανότητα αυξάνεται από την ύπαρξη περιουσίας, γιατί εξασφαλίζει ασφάλεια έναντι μελλοντικών κινδύνων στον κάτοχο της και παρέχει μη φορολογητέο εισόδημα με τη μορφή της αυτόματης υπερτίμησης κεφαλαίου». Επίσης τα έργα υποδομής στα οποία προβαίνει το κράτος (πάρκα, δρόμοι, επέκταση σχεδίου πόλεως κ.λπ.) αυξάνουν την αξία του ακινήτου, άρα και το εν δυνάμει εισόδημα του κατόχου κι επομένως τη φοροδοτική ικανότητα.

Οι πιο πάνω θεωρίες είναι σωστές, αρκεί να εφαρμόζονται ορθολογικά-δίκαια σε κατάσταση σταθερής ή αναπτυσσόμενης οικονομίας (σταθερό εισόδημα για τους πολίτες, σίγουρη απασχόληση, θέσεις εργασίας, ανάπτυξη κ.λπ.). Όμως τα τελευταία χρόνια και με

αφορμή την οικονομική κρίση οι ελληνικές κυβερνήσεις οδηγούνται στο άλλο άκρο. Βρήκαν στα ακίνητα την κότα που γεννά χρυσά αυγά και προχωρούν σε συνεχείς φορολογήσεις-υπερφορολογήσεις για να καλύψουν το δημοσιονομικό κενό και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του Μνημονίου. Η αρχή έγινε με το «χαράτσι του Βενιζέλου» τον Σεπτέμβριο του 2011. Ακολουθεί ο επίσης δυσβάσταχτος ενιαίος φόρος στα ακίνητα, που θα αντιστοιχεί με ισόβιο φοροενοίκιο. Η προοπτική αυτή θα πιέσει ακόμη περισσότερο τις τιμές, καθώς θα φορολογηθεί κάθε είδος ακινήτου χωρίς ουσιαστικές εξαιρέσεις (σ.σ. δεν αποκλείεται αργά ή γρήγορα να χαρακτηρίσουν την ιδιόκτητη κατοικία ως στοιχείο πολυτελούς διαβίωσης).

Ο συνδυασμός της υπερφορολόγησης των ακινήτων, της μείωσης των εισοδημάτων από τα ακίνητα (τα ενοίκια έχουν πέσει κατακόρυφα, ενώ μαγαζιά και διαμερίσματα παραμένουν ξενοίκιαστα) και της μείωσης των εισοδημάτων από την εργασία -όσοι έχουν ακόμα- θα αναγκάσει τους ιδιοκτήτες να καταφύγουν στη λύση της πώλησης για τρεις λόγους: γιατί δεν θα μπορούν να πληρώνουν τους φόρους, για να πληρώσουν αυτούς που χρωστούν, για να επιβιώσουν. Κι επειδή η αγορά δεν αντέχει, η πώληση θα γίνεται σε πολύ χαμηλές τιμές. Ετσι το μεγαλύτερο μέρος της ακίνητης περιουσίας των πολλών θα περάσει στα χέρια λίγων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η ολιγαρχία των ακινήτων, που θα αυξήσει τα κέρδη της, όταν περάσει η κρίση. Η αναδιανομή του πλούτου της δεκαετίας του '80, από την ανάπτυξη...

Η ΑΥΓΗ

Η ώρα της Αριστεράς, έτσι κι αλλιώς...

Παικος Β.

Είναι να τρομάζει κανείς με την άνεση με την οποία μιλούμε με νούμερα. Τόσες χιλιάδες από δω, άλλες τόσες χιλιάδες από κει, άλλες τόσες παρά πέρα. Λες και πρόκειται για στραγάλια. Για ανθρώπους πρόκειται που, εν μιά νυκτί, περνούσαν στην «κινητικότητα». Όπως, όλως διακριτικά, ονομάζουμε τη «διαθεσιμότητα». Όπως, επίσης διακριτικά, ονομάζουμε τον προθάλαμο της απόλυσης. Για ανθρώπους πρόκειται που, εν μιά νυκτί, θα βρεθούν στο πουθενά.

Για ανθρώπους πρόκειται, για εργαζομένους, και πίσω απ' αυτούς για οικογένειες. Δηλαδή για ζωές, για ρημαγμένες ζωές, και για δράματα... Τρομάζει κανείς με την άνεση με την οποία μιλούμε για όλ' αυτά. Τρομάζει περισσότερο με την ευκολία με την οποία κάποιος αναλυτής-εισαγγελέας μαλώνουν τους κυβερνώντες επειδή αργοπόρησαν. Επειδή δυσκολεύονται, που λέει ο λόγος, να προχωρήσουν στις ανθρωποθυσίες. Κι από κει και πέρα στην ισοπέδωση του κοινωνικού κράτους. Ή σε ό,τι απέμεινε απ' αυτό...

Τώρα λοιπόν, στα μέσα του καλοκαιριού του 2013, κι ενώ η τρόικα εκτιμά ως όλως αβέβαιο το οικονομικό μέλλον της χώρας. Ενώ το Eurogroup με την κουτσουρεμένη δόση και τις υποδόσεις της ανάγκης μάς δίνει και καταλαβαίνουμε, διατηρώντας μας σε στάση προσοχής. Ενώ το ΙΟΒΕ (ποιος; Το ΙΟΒΕ...) προβλέπει τα χειρίστα για το κλείσιμο του 2013, ως προς τους δείκτες της ανεργίας, αλλά κι εκείνους της ύφεσης. Τώρα λοιπόν που δύει οριστικά το όνειρο του Αντώνη Σαμαρά για το ελληνικό «success story». Και, επιτέλους, όλο και περισσότερος κόσμος συνειδητοποιεί τι πραγματικά τον περιμένει. Συνειδητοποιεί πόσο εκτός τόπου και χρόνου και πραγματικότητας και λογικής βρίσκονται οι κυβερνητικές διαβεβαιώσεις. Και πόσο μπορεί να βασίζεται και να λογαριάζει σ' αυτές. Συνειδητοποιεί, αφού το βλέπει μπροστά στα μάτια του, πόσο εν κενώ χτίστηκε και προπαγανδίστηκε το «success story». Τώρα λοιπόν που η απαισιοδοξία για το αύριο και η απελπισία ξεχειλίζουν, τώρα που η λαϊκή οργή διεκδικεί τα δίκαια

της. Είναι τώρα, ποιος δεν το βλέπει, η ώρα της Αριστεράς...

Η ΣΤΙΓΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΑΛΜΑ

Η ώρα της Αριστεράς, έτσι κι αλλιώς... Καθώς αυτή προβάλλει τώρα ανανεωμένη και πιο «έτοιμη», με καινούργια -θεωρητικά και προγραμματικά και πρακτικά και οργανωτικά και κινηματικά- εργαλεία. Με τον ΣΥΡΙΖΑ ως ενιαίο κόμμα, απαλλαγμένο από κληρονομημένες δυσκαμψίες, κοιτάζοντας κατάματα τις ιστορικές του ευθύνες. Τον ΣΥΡΙΖΑ που ως τώρα κρατούσε τα μπόσικα για λογαριασμό της κοινωνίας και καλά έκανε. Τώρα όμως ήρθε η ώρα της μεγάλης απεπιθέσεως, καθώς η «άμυνα» δεν αρκεί πλέον, μοιάζει λίγη για τη νέα ιστορική φάση. Τώρα, οπότε η λαϊκή απελπισία θα πρέπει επειγόντως να γονιμοποιηθεί σε πολιτική δυναμική. Τώρα οπότε η λαϊκή οργή θα πρέπει να κινηθεί ορμητικά για να συναντήσει τους θεμελιακούς μετασχηματισμούς της ελληνικής κοινωνίας, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν στη βάση της μνημονιακής πραγματικότητας. Τώρα λοιπόν η Αριστερά οφείλει να αναμετρηθεί με τον εαυτό της και με τις αδυναμίες της. Οφείλει τώρα η Αριστερά να κλείσει υπεύθυνα τα «κενά δυσπιστίας», που την κρατούν ακόμη σε απόσταση από μεγάλα τμήματα του λαού. Οφείλει να βρει τους τρόπους ώστε οι πολίτες ν' ακούσουν τις προτάσεις της και να πειστούν και να επενδύσουν σ' αυτές. Η Αριστερά, πραγματοποιώντας σήμερα το μεγάλο ποιοτικό άλμα, δεν μπορεί να αρκестεί πλέον στον ρόλο της πολιτικής έκφρασης της απελπισίας και της οργής της κοινωνίας. Οφείλει τώρα να συναντηθεί και με τις προσδοκίες της.

Είναι τώρα η ώρα της Αριστεράς, έτσι κι αλλιώς. Με την έννοια πως η Ιστορία την καλεί τώρα να αναλάβει τις ευθύνες της. Και να σταθεί επάξια απέναντι σ' αυτές. Και θα το κάνει. Αν δεν το κάνει, κι αν δεν το κάνει όπως πρέπει, θα είναι υπόλογη απέναντι στον ελληνικό λαό και στην ελληνική κοινωνία. Αν δεν το κάνει, κι αν δεν το κάνει όπως πρέπει, θα λογοδοτήσει απέναντι στην Ιστορία...